

Presentació del llibre **Elena Jordi,** una reina berguedana a la cort del Paral·lel

L'Àmbit de Recerques del Berguedà acaba de publicar el llibre de Josep Cunill Canals, Elena Jordi, una reina berguedana a la cort del Paral·lel, amb presentacions a Barcelona, Berga i Cercs. Aquesta obra de Josep Cunill, professor de filosofia i cap de redacció de L'EROL, ha tingut una gran acollida, tant a la comarca com a fora, ja que una bona part del contingut del llibre transcorre a Barcelona, com el mateix subtítol ens indica (El teatre de vodevil a Barcelona, 1908-1920).

Elena Jordi ha aparegut dintre de la col·lecció Auró, amb una extensió de cent vint-i-sis pàgines i un centenar d'il·lustracions en blanc i negre, de gran qualitat fotogràfica i un fidel reflex de l'època que tracta el llibre, el qual ha estat editat amb el suport de la Diputació de Barcelona, l'Ajuntament de Cercs i la Fundació Caixa de Manresa. Després d'un pròleg a càrrec de l'escriptor i membre del Consell assessor de L'EROL, Antoni Dalmau, i d'una presentació històrica a càrrec de Miquel Badenes, historiador del Paral·lel, Cunill inicia el trajecte de Montserrat Casals (Elena Jordi) en la Biografia de Joventut, i continua amb el Teatre de vodevil a Barcelona i Les primeres experiències teatrals d'Elena Jordi. Un altre capítol està dedicat a la Companyia Catalana de Vodevil Elena Jordi i el dar-

rer al Cinema: Studio Films. Tanca l'obra un annex documental i la bibliografia. Tot plegat, el treball de quatre anys de recerca documental exhaustiva.

Cal destacar, d'aquesta publicació, l'acurat i molt encertat disseny i maquetació de la dissenyadora puig-reggenca Carme Bertran, que de fa anys col·labora en totes les publicacions de l'Àmbit de Recerques del Berguedà. En un llibre d'aquest estil, la posada en escena era vital.

Presentació al Teatre Español de Barcelona

El dilluns 12 d'abril el Teatre Español de Barcelona espai on va actuar la Jordi durant uns quants anys, ens va obrir la platea d'un edifici enca-

ra en obres que va donar a l'acte un ambient molt especial, amb un toc màgic que es va aconseguir gràcies a la implicació dels actuals propietaris, la família Callís, pare i fill, que van condicionar l'espai meravellósament bé, bo i tenint en compte que una hora abans encara hi havia paletes i operaris que treballaven. Més d'un centenar de persones van fer cap al Paral·lel per assistir a la presentació del llibre. En primer lloc va parlar el president de l'Àmbit, Jordi Puntas, que va explicar als assistents que era l'Àmbit de Recerques del Berguedà i perquè es feia l'acte a Barcelona i en un lloc tan especial. Miquel Badenes, historiador del Paral·lel, va explicar com va anar el naixement d'aquesta zona de

Barcelona dedicada a l'espectacle, la qual en altre temps va viure moments de glòria. Badenes va demanar als actuals propietaris que, tot i que el nou local portarà per nom Scènic Barcelona, hi hagi una placa on es parli del Teatre Español que va ser el primer que es va construir al Paral·lel i que va veure grans triomfs de l'Elena Jordi. L'escriptor Antoni Dalmau va parlar de la importància del llibre des de tres punts de vista. Per una banda, perquè l'obra és la recuperació biogràfica d'una artista important dels anys vint; per altra banda, perquè a través de les pàgines del llibre es passa revista a una època de Barcelona i del seu principal nucli teatral. Finalment, l'obra de Cunill feia falta, segons Dalmau, perquè tracta d'un gènere, el vodevil, moltes vegades oblidat en la història del teatre català, en ser observat com un gènere frívol i menor, però que sens dubte mereixia que algú el tingués en compte. Van tancar l'acte les paraules de Josep Cunill que es va mostrar emocionat per ser en el lloc on la Jordi havia triomfat i per poder presentar a tothom un treball en el qual ha esmerçat moltes hores d'investigació. L'acte de presentació va acabar amb un refrigeri i la signatura de llibres per part de l'autor. A la presentació hi van assistir personalitats del món de la cultura i l'espectacle com l'exconseller de la Generalitat i antic rector de la Universitat de Barcelona Josep Maria Bricall, l'economista Martí Parellada, el secretari de la Fundació Caixa Manresa, Jaume Torras, l'escriptor i crític teatral Xosé Aviñoa o Ricard Ardèvol empresari teatral.

Presentació a Barcelona del llibre Elena Jordi, una reina berguedana a la cort del Paral·lel. Miquel Badenes, Josep Cunill, Antoni Dalmau i Jordi Puntas (d'esquerra a dreta) fent els parlaments a la platea del Teatre Español, en obres. B.GONZÁLEZ

Presentació del llibre al Teatre Patronat de Berga. Miquel Badenes, Josep Cunill, Jordi Puntas i Antoni Dalmau (d'esquerra a dreta). LUIGI

Elena Jordi torna de Berga, al Teatre Patronat

El divendres dia 16 d'abril més d'un centenar de persones es van congrega a les butaques e l'emblemàtic

Teatre Patronat per assistir a la presentació del llibre sobre Elena Jordi. El president de l'Àmbit de Recerques del Berguedà, Jordi Puntas, l'historiador del Paral·lel, Miquel Badenes, l'escriptor Antoni Dalmau i l'autor, Josep Cunill, van glossar el llibre i la figura de l'actriu. Cunill va ressaltar en aquesta ocasió la part més familiar de la vida de Montserrat Casals, ja que va ser a Berga on es va casar i on va tenir les seves filles. Cunill va agrair a la família berguedana d'Elena Jordi la col·laboració que li havien donat, ja que va poder disposar d'un important arxiu de fotografies, ja que les il·lustracions d'època són una peça bàsica en el conjunt del llibre. A la sortida, i mentre es feia un refrigeri, hi havia assistents que comentaven a l'autor algunes anècdotes o

celona per arribar a la vila natal, Cercs. Josep Cunill va manifestar que seria important per Cercs que l'Ajuntament fes tot el que estigués a les seves mans per traslladar les restes mortals de l'actriu a la seva vila natal. L'alcalde, Ferran Civil, va dir que farien el que calgués, perquè això fos possible.

Tot seguit el públic i els presents a la taula es van dirigir cap a l'indret on va néixer Montserrat Casals per descobrir la placa que l'Ajuntament ha dedicat a Elena Jordi. Entre els aplaudiments dels assistents es van obrir les cortines i va aparèixer la llegenda "A Elena Jordi (Montserrat Casals Baqué), una reina berguedana a la cort del Paral·lel. Cercs 1882-Barcelona 1945." A la placa hi ha una caricatura de l'actriu realitzada pel dibuixant Passarell.

SANT JORDI 1999

El dia del llibre i de la Rosa, les publicacions de l'Àmbit de Recerques del Berguedà i a les d'Amalgama edicions, van tenir un estand propi al bell mig del carrer Major de Berga, amb totes les publicacions d'aquestes dues editorials a l'abast de la mà. Les novetats del dia van ser el llibre Elena Jordi, una reina berguedana a la cort del Paral·lel, de Josep Cunill, dins de la col·lecció Auró, i Mira, mira i endevina, de M. Antònia Molera i Gemma Rosell, amb il·lustracions de Marta Parera. Aquesta darrera publicació ha aparegut dins de la col·lecció Picamill, i ha estat possible gràcies a la col·laboració de l'Àmbit i Amalgama

edicions, que s'estén també a altres qüestions editorials. Aquest llibre és dirigit a un públic a partir de tres anys i conté una cinquantena d'endevinalles per explicar als més menuts o per jugar-hi els més grans. M. Antònia Molera, Gemma Rosell i Josep Cunill van signar llibres a l'estand durant el dia de Sant Jordi, essent una de les parades més concorregudes.

El segon volum de la col·lecció Picamill, **Mira, mira i endevina**. A.R.B.

NOVA SEU SOCIAL DE L'ÀMBIT DE RECERQUES DEL BERGUEDÀ

Després de divuit anys de tenir la seu social a diverses estances de l'edifici de l'Ateneu, a la plaça del Dr. Saló de Berga, des del mes d'abril l'Àmbit de Recerques del Berguedà ha canviat la seva seu social, traslladant-se a la Gran Via, núm.36, entresòl 2na. de la mateixa ciutat de Berga, just davant del passeig de la Pau. Aquest canvi s'ha fet per tal de millorar les nostres instal·lacions i per adequar l'espai a les necessitats actuals de l'entitat. Els horaris d'atenció als subscriptors i públic en general continuen essent els dimecres i els dissabtes de les onze del matí fins la una del migdia, o bé a hores convingudes, posant-se d'acord amb la secretària de l'Àmbit, Roser Vila, al telèfon 93 822 03 83.

Aquest canvi de local, de lloguer, ha arribat després que des de fa anys i panys la promesa de l'Ajuntament de Berga de facilitar-nos un espai municipal no hagi arribat a concretar-se mai. S'havia parlat de l'Hotel de les entitats, després de les instal·lacions de la caserna, finalment... res de res. En fi, aquest és un tema que arrosseguem des del nostre naixement com a entitat i que només hem anat resolt pagant cada mes el rebut del lloguer. Deu ser cert allò que diuen que la nostra cultura és de peatge.

informacions sobre Elena Jordi. Josep Cunill va signar llibres als nombrosos assistents que van adquirir l'obra allà mateix.

Retorn a casa. Presentació a Cercs

El dissabte 17 d'abril, la presentació d'Elena Jordi, una reina berguedana a la cort del Paral·lel, va arribar a la seva vila natal de Montserrat Casals, Cercs. L'acte es va fer a la sala de sessions de l'Ajuntament, amb la presidència del diputat de l'àrea de cultura de la Diputació de Barcelona Sr. Marco, de l'alcalde de Cercs Ferran Civil, i de la diputada Montserrat Ribera. Van prendre la paraula el president de l'Àmbit, l'historiador Miquel Badenes, el diputat Marco, l'alcalde i l'autor de l'obra Josep Cunill, que es va manifestar emocionat per haver fet en una setmana el recorregut invers que va fer la Jordi durant la seva vida: començar les presentacions del llibre a Bar-

Elena Jordi a la Casa de la Vila de Cercs, amb Jordi Puntas, el diputat Marco, l'alcalde Ferran Civil, la diputada Montserrat Ribera i l'autor, Josep Cunill. CUARTIELLAS

La placa inaugurada a Cercs en memòria d'Elena Jordi, obra de Ceràmiques Queralt, de Berga. CUARTIELLAS

SUBSCRIPCIÓ DE L'EROL 1999

Segurament en rebre L'EROL número 60 us haurà arribat també la domiciliació del rebut de la subscripció d'aquest any. L'increment, com sempre, és degut a l'augment dels costos de producció. Esperem, però, que això no us impedeixi continuar essent subscriptors de la revista i donant-nos suport. A final d'any, i pel mateix preu de la subscripció us trametem un nou lliurament dels Quaderns de l'Àmbit, en un format diferent i amb una altra orientació, però sense deixar de ser aquell espai on es publiquin els temes especialitzats i d'investigació dels estudiosos de la comarca. Amb tot, el preu de la subscripció continua essent molt més avantatjós que adquirir els números de L'EROL al quiosc i a més a més, permet als subscriptors rebre a casa, sense cost addicional, la resta de publicacions de l'Àmbit de Recerques del Berguedà, amb un quinze per cent de descompte.